

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

04 июня 2026 года

Аксубаево

КАРАР

№ 164

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районында проектны эшләү,
гамәлгә ашыру һәм муниципаль программаларның нәтижәлелеген бәяләү
тәртибен раслау турында**

Россия Федерациясе Бюджет кодексына, "Татарстан Республикасы дәүләт программаларын идарә итү системасы турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 30.05.2023 № 655 карары нигезендә, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт программаларын һәм муниципаль программаларны эшләү һәм гамәлгә ашыру буенча методик тәкъдимнәр нигезендә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген арттыру максатыннан Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 06.02.2023 № 3493-ПК/Д19и һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгының 06.02.2023 № 26-02-06/9321 хатлары белән расланган
КАРАР КАБУЛ ИТӨ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм нәтижәлелеген бәяләү тәртибе (алга таба - Тәртип) кушымта буенча раслансын.

2. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре муниципаль программаларны эшкәртүне расланган Тәртип нигезендә гамәлгә ашырсын.

3. Бу карар Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырылсын һәм Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырылсын [http:// aksubayevo.tatarstan.ru](http://aksubayevo.tatarstan.ru).

4. Бу карар рәсми рәвештә бастырылган көннән үз көченә керә.

5. Бу карарның үтәлешен контрольдә тоту Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең икътисад буенча беренче урынбасары йөкләнсен.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Башкарма комитеты житәкчесе

С.Ю.Зайцев

кушымта

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районында муниципаль программаларны эшләү, гамәлгә ашыру һәм нәтижәлеләген бәяләү

ТӘРТИБЕ

Бүлек I. Гомуми нигезләмәләр

1. Бу Тәртип Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру, аларга үзгәрешләр кертү, шулай ук аларны гамәлгә ашыру барышын мониторинглау һәм нәтижәлеләген бәяләү кагыйдәләрен билгели.

2. Бу Тәртиптә түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

муниципаль программа - планлаштырылган чаралар комплексын үз эченә алган стратегик планлаштыру документы Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 7 маендагы 309 номерлы "Россия Федерациясен 2030 елга кадәр һәм 2036 елга кадәр перспективада үстерүнең милли максатлары турында" Указы белән билгеләнгән Россия Федерациясенең милли үсеш максатларына иң нәтижәле ирешүне тәмин итүче бурычлар, гамәлгә ашыру сроклары, башкаручылар һәм ресурслар һәм дәүләт сәясәте кораллары буенча үзара бәйләнгән нәтижәләр (алга таба - милли максатлар), шулай ук "2030 елга кадәр Татарстан Республикасының социаль-иқтисади үсеш стратегиясен раслау турында" 2015 елның 17 июнендәге 40-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән Татарстан Республикасының социаль-иқтисади үсеш бурычларын хәл итү (алга таба - Стратегия-2030);

муниципаль программаның структур элементы - муниципаль программаның максатларына ирешүгә һәм аның җаваплы башкаручы билгеләгән аерым бурычларын хәл итүгә юнәлтелгән чаралар комплексы;

муниципаль программаны җаваплы башкаручы - Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты яки Башкарма комитет тарафыннан муниципаль программаны формалаштыру һәм тормышка ашыру өчен җаваплы башкаручы буларак билгеләнгән тиешле бюджет акчаларына башка төп идарә итүче;

муниципаль программаны бергә башкаручы - Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлеге, вәкилlege муниципаль программаның структур элементын эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен җаваплы дип билгеләнгән башка муниципаль орган, оешма;

муниципаль программада катнашучы - Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлеге, башка

муниципаль орган, муниципаль программаның структур элементын гамәлгә ашыруда катнашучы оешма;

муниципаль программаның максаты - муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә дәүләт сәясәтенә өстенлекләренә туры килгән муниципаль программаны гамәлгә ашыруның соңгы нәтижәсе;

муниципаль программаның структур элементы бурычы - муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый өлкәсендә үзгәрешләргә ирешүгә юнәлтелгән эшчәнлек нәтижәсе;

муниципаль программа һәм (яки) муниципаль проект кураторы (алга таба - куратор) - муниципаль программаны һәм (яки) муниципаль проектны оештыру һәм гамәлгә ашыру өчен җаваплы кеше;

чара (нәтижә) - муниципаль программа һәм аның структур элементлары күрсәткечләренә ирешүгә юнәлтелгән, билгеле бер күләмдә матди һәм матди булмаган объектлар булдыру (төзү, сатып алу, җиһазлау, реконструкцияләү һ.б.), билгеле бер хезмәт күрсәтү, бирелгән характеристикалар белән билгеле бер эш күләмен башкару буенча тәмамланган эш рәвешендә формалашкан сан ягыннан үлчәнгән эшчәнлек нәтижәсе. "Чара" һәм "нәтижә" терминнары бер-берсенә охшаш һәм үзенчәлекләренә исәпкә алып, муниципаль программаның проект һәм процесс өлешләрен формалаштыруда кулланыла;

объект - муниципаль программаның структур элементын үтәү (ирешү) кысаларында сатып алу һәм (яки) алу планлаштырылган соңгы матди яки матди булмаган продукт, яки хезмәт;

күрсәткеч - муниципаль программа максатларына ирешүне, мондый программа структур элементының бурычларын үтәүне характерлаучы һәм муниципаль программаны, аның структур элементын гамәлгә ашырудан социаль-иқтисади һәм башка ижтимагый әһәмиятле йогынтыны чагылдыручы сан ягыннан үлчәнә торган параметр;

прокси-күрсәткеч - муниципаль программаның яки аның структур элементының төп күрсәткечнең динамикасын чагылдыручы, ләкин исәпләү ешрак ешрак булган өстәмә күрсәткече;

контроль нокта - муниципаль программаның структур элементын башкару (нәтижәгә ирешү) һәм (яки) объектны булдыру буенча мөһим гамәлләрнең тәмамлану фактын чагылдыручы документ белән расланган вакыйга;

маркировкалау - мәгълүмат системаларында гамәлгә ашырылуы муниципаль программалар параметрлары һәм аларның структур элементларының үзара, шулай ук башка документлар параметрлары белән бәйләнеш билгесен бирү.

3. Муниципаль программалар исемлеге Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисади үсеш өстенлекләреннән чыгып билгеләнә. Кирәк булганда, күрсәтелгән исемлеккә тармакара һәм (яки) территорияль бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән һәм берничә муниципаль программаны (алга таба - комплекслы программалар) гамәлгә ашыру өлкәсенә кагылган муниципаль программаларны кертергә рөхсәт ителә.

4. Комплекслы программалар составында аларны гамәлгә ашыру өлкәләренә (тармакларына) туры килгән, муниципаль программалар составына кертелгән эшчәнлек юнәлешләрен аналитик максатларда өстәмә чагылдыру.

5. Муниципаль программаларны эшлэгәндә һәм гамәлгә ашырганда түбәндәге принципларга нигезләнәргә:

а) стратегик планлаштыру документларында билгеләнгән муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисади үсеш максатларына һәм өстенлекләренә ирешүне тәмин итү;

б) "2030 елга кадәр һәм перспективада 2036 елга кадәр Россия Федерациясенең милли үсеш максатлары турында" Россия Федерациясе Президентының 07.05.2024 № 309 Указы белән билгеләнгән Россия Федерациясенең милли үсеш максатларына ирешү зарурлыгын исәпкә алып, муниципаль программаларны планлаштыруны һәм гамәлгә ашыруны тәмин итү (алга таба - милли үсеш максатлары), һәм аларны характерлаучы максатчан күрсәткечләр, шулай ук муниципаль программалар өчен Россия Федерациясенең дәүләт программаларында билгеләнгән Россия Федерациясенең тиешле тармак яки социаль-иқтисади үсеш өлкәсе үсешенең стратегик максатлары һәм өстенлекләре;

в) муниципаль программа составына тиешле тармак һәм өлкәдә барлык инструментларны һәм чараларны кертү (оештыру характеры чараларын, контроль-күзәтчелек эшчәнлеген гамәлгә ашыруны, тармакны норматив жайга салуны камилләштерүне, салым, тариф, кредит һәм башка инструментларны кертү);

г) жирле бюджеттан бюджет ассигнованиеләре, шул исәптән Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетка бирелә торган бюджетара трансфертлар, территориаль дәүләт бюджеттан тыш фондлары бюджетларының бюджет ассигнованиеләре, шулай ук дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән бюджеттан тыш чыганаclar, тиешле өлкәләрдә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү һәм аларга йогынты ясаучы күрсәткечләргә ирешү, муниципаль программаларда планлаштырылган чараларны (нәтижәләрне) үтәү (ирешү);

д) муниципаль программаларны дәүләт корпорацияләренең, дәүләт компанияләренең һәм дәүләт катнашындагы акционерлык жәмгыятьләренең дәүләт программалары һәм үсеш программалары (башка программалар) белән синхронлаштыру;

е) Татарстан Республикасының югары вазыйфаи затлары эшчәнлегенең һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенең нәтижәлелеген бәяләү күрсәткечләрен исәпкә алу;

ж) муниципаль программалар структурасында:

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Россия Федерациясе Хөкүмәтендә проект эшчәнлеген оештыру турында" 31.10.2018 1288 номерлы карарын исәпкә алып, проект эшчәнлеген көйләү өлкәсендә вакытлыча һәм ресурс чикләүләре шартларында уникаль нәтижәләр алуға юнәлтелгән һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә билгеләнә, формалаштырыла һәм тормышка ашырыла торган проектлар;

өзлексез яки периодик нигездә гамәлгә ашырылучы процесс чаралары турында;

з) муниципаль программаны гамәлгә ашыру өчен җаваплы вазыйфай затны, шулай ук мондый программаның һәр структур элементын беркетү;

и) муниципаль программаларны планлаштыру һәм алар буенча хисап формалаштыру өчен мәгълүмати ресурс булу һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 21.05.2021 № 786 Карары белән расланган Нигезләмәдә каралган мәгълүмати системалар белән мәгълүмат хезмәттәшлеге һәм мәгълүмат алмашу мөмкинлеге;

к) дәүләт программаларын (муниципаль программалар өчен) һәм аларның структур элементларын гамәлгә ашыру өлкәләренә туры килгән аның параметрларын (шул исәптән күрсәткечләрен, чараларын (нәтиҗәләрен), финанс тәмин итү параметрларын) мәгълүмат системаларында маркировкалау мөмкинлеген тәмин итү, шулай ук милли проектларны (программаларны) гамәлгә ашыруга кагылышлы муниципаль программаларны һәм аларның структур элементларын (алга таба - милли проектлар) маркировкалауны тәмин итү;

л) муниципаль программаларны формалаштырганда, тормышка ашырганда һәм аларны мониторинглаганда бер тапкыр мәгълүмат кертү;

м) Россия Федерациясе дәүләт программаларын һәм муниципаль программаларны эшлэгәндә һәм гамәлгә ашырганда мәгълүмат хезмәттәшлеген һәм мәгълүмат алмашуны интеграцияләү.

6. Муниципаль программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру мондый программаны җаваплы башкаручы белән аның бергә башкаручылары һәм катнашучылары белән берлектә гамәлгә ашырыла.

7. Муниципаль программаларны гамәлгә ашырганда эшләнелә торган документлар һәм материалларны формалаштыру, тапшыру, килештерү һәм раслау Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының мәгълүмат системаларында (булган очракта) гамәлгә ашырылырга тиеш. Мәгълүмат системасы булмаган очракта, муниципаль программаларны гамәлгә ашырганда эшләнелә торган документлар һәм материалларны формалаштыру, тапшыру, килештерү һәм раслау кәгазьдә яки региональ мәгълүмат системасында (Татарстан Республикасы Башкарма комитетының һәм вәкаләтле органының тиешле карары булган очракта) гамәлгә ашырыла.

8. Муниципаль программаларны һәм аларның структур элементларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле документлар һәм материаллар формаларын эшләүне дәүләт программалары һәм аларның структур элементлары өчен тәкъдим ителгән формаларны һәм аларда мәгълүмат һәм атрибутив билгеләрне чагылдыруны исәпкә алып гамәлгә ашырырга.

9. Әлеге Тәртипнең 7 пунктында күрсәтелгән мәгълүмат системалары хисап системалары булып тора.

Муниципаль берәмлекләргә методологик ярдәм күрсәтү максатыннан Дәүләт программалары порталында махсус сервис булдырыла, ул тәмин итә (аның компонентларын файдалануга тапшыру буенча):

о дәүләт программалары структурасы проектын һәм аларның структур элементларын формалаштыру мөмкинлегенә (алга таба - структура проекты) (күрәк булганда), шул исәптән аларның аерым параметрларын Россия Федерациясә дәүләт программалары параметрлары һәм аларның структур элементлары белән дәүләт программаларын гәмәлгә ашыру буенча гәмәлдәгә федераль һәм төбәк практикаларын куллану мөмкинлегенә белән үзара бәйләүне гәмәлгә ашыру. Дәүләт программалары порталында сервис аша формалашкан структура проекты параметрлары "Электрон бюджет" системасына (техник мөмкинлек һәм тиешле системаларга тоташу булганда) мәгълүмат алмашу аша дәүләт программасы һәм (яки) структур элемент паспортын формалаштыру максатыннан, аны алга таба ачыклау һәм барлык күрәкле атрибутларны тутыру өчен күчерелергә тиеш;

муниципаль программаларны формалаштыруда, тормышка ашыруда һәм мониторинглауда кулланыла торган методик материаллар, аңлатмалар һәм документлар формаларын урнаштыру;

7 пунктта күрсәтелгән мәгълүмат системалары мәгълүматлары, башка аналитик мәгълүмат һәм материаллар нигезендә формалашкан муниципаль программаларның һәм аларның структур элементларының планы һәм фактик параметрлары турында мәгълүмат урнаштыру, шулай ук мондый мәгълүмат һәм мәгълүматларны эшкәртү һәм анализлау.

10.Әлеге Тәртипнең 7 пунктында күрсәтелгән мәгълүмат системаларында муниципаль программаларның җаваплы башкаручылары, бергә башкаручылары һәм катнашучылары тарафыннан муниципаль программаларның һәм аларның структур элементларының параметрларын маркировкалау тәмин ителә, шул исәптән:

дәүләт программаларын һәм аларның структур элементларын гәмәлгә ашыру өлкәләренә (муниципаль программалар өчен);

милли проектларны гәмәлгә ашыруга.

11. Россия Федерациясә Бюджет кодексының 6 статьясы нигезендә, закон, башка норматив хокукий акт, килешү яки килешү нигезендә, ижтимагый-хокукий мәгариф (муниципаль берәмлек) яки аның исемненән гәмәлдә булган дәүләт учреждениесенә физик яки юридик затка, башка ижтимагый-хокукий белемгә, халыкара хокук субъектына тиешле бюджеттан акча бирү бурычлары чыгымнар йөкләмәләре булып тора.

Күрсәтелгән норманы, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексының 84, 85, 86 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, чыгымнар йөкләмәләре законнар, башка норматив хокукий актлар кабул итү, шартнамәләр яки килешүләр төзү нәтижәсендә барлыкка килә, аларда:

а) тиешле бюджетлардан акча алуучыларның - физик яки юридик затларның (күрсәтелгән затларның категорияләре), ижтимагый-хокукий берәмлекләренә, халыкара хокук субъектларының;

б) бирелгән ресурсларның күләме яки мондый күләмнәргә билгеләү тәртибе.

Муниципаль программалар үзеннән-үзе чыгымнар йөкләмәләре тудырмый, чөнки алар күрсәтелгән таләпләргә туры килми, шул исәптән тиешле бюджетлардан аерым акча алуучылар билгеләнми.

Муниципаль программалар бюджет ассигнованиесен аларны куллану нәтижеләре белән үзара бәйләнештә планлаштыру документы булып тора. Шуңа бәйле рәвештә, муниципаль программаларны ресурс белән тәмин итү параметрлары, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 174.2 статьясы нигезләмәләреннән чыгып, гамәлдәге чыгымнар йөкләмәләрен башкаруга бюджет ассигнованиеләре күләмен үз эченә ала (инде кабул ителгән норматив хокукий актлар, төзелгән контрактлар, халыкара килешүләр һәм килешүләр, башка охшаш документлар белән бәйле), шулай ук кабул ителгән чыгымнар бурычларын үтәүгә бюджет ассигнованиеләренең фаразланган күләмнәре (агымдагы финанс елында, чираттагы финанс елында яки планлаштырылган чорда кабул итү яки үзгәртү өчен тәкъдим ителгән (планлаштырылган) законнар, норматив хокукий актлар, килешүләр һәм килешүләр белән бәйле).

Моннан тыш, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясындагы 2 пунктының дүртенче абзацында муниципаль программаларны бюджет турындагы карарга туры китерү зарурлыгы каралган. Бу муниципаль программалар чараларын (нәтижеләрен) гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиесенәң конкрет күләме Аксубай муниципаль районы бюджеты проектын формалаштыру кысаларында билгеләнә һәм соңыннан тиешле программада күрсәтелә дип фаразлый.

12. Стратегик планлаштыруның ачыклыгы (ачыклыгы) принцибын 172-ФЗ нче Федераль законның 7 статьясында каралган гамәлгә ашыру максатыннан, муниципаль программалар параметрлары, шул исәптән муниципаль программаларны раслау турында бастырылган норматив хокукий актлар турында мәгълүмат Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылсын [http:// aksubayevo.tatarstan.ru](http://aksubayevo.tatarstan.ru).

II. бүлек Муниципаль программаларның структурасы һәм эчтәлегә

1. Муниципаль программаны түбәндәге документлар системасы рәвешендә формалаштырырга:

- а) стратегик өстенлекләр - Татарстан Республикасы дәүләт сәясәтенәң өстенлекләре һәм максатлары, шул исәптән Россия Федерациясенәң милли үсеш максатлары һәм дәүләт программалары белән бәйләнеше күрсәтелгән;
- б) муниципаль программа паспорты;
- в) муниципаль программаның структур элементлары паспортлары, шул исәптән аларны гамәлгә ашыру планнары;
- г) муниципаль программаны гамәлгә ашыру кысаларында Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләре (дәүләт программасы кысаларында тиешле бюджетара трансфертлар бирелгән очракта);
- д) бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыру кысаларында Татарстан Республикасы бюджетыннан юридик затларга субсидияләр бирү кагыйдәләре (кирәк булганда);
- е) муниципаль программаны гамәлгә ашыру кысаларында капитал салуларны гамәлгә ашыру турында карарлар (кирәк булганда);

ж) Аксубай муниципаль районы исеменнән муниципаль контрактлар төзү турында карар, аларның предмети - эшләрне башкару (хезмәт күрсәтү), аларны башкаруның (күрсәтүнең) житештерү циклының озынлыгы бюджет бурычларының расланган лимитларының гамәлдә булу вакытыннан артып китә, муниципаль программа кысаларында (кирәк булганда);

з) Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына туры китереп, муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә башка документлар һәм материаллар (кирәк булганда).

Әлеге Тәртипнең I бүлегенң 7 пунктында күрсәтелгән мәгълүмат системаларында муниципаль программаны җаваплы башкаручы аны бергә башкаручылар һәм катнашучылар белән берлектә муниципаль программа составына керүче документлар реестрын (алга таба - документлар реестры) формалаштыра, шулай ук аның актуальлегә һәм тулылыгы тәмин ителә.

2. Документлар реестрында түбәндәге мәгълүматны китерергә:

а) документ төре. Документ эчтәлегенә карап билгеләнә һәм түбәндәге төрләрнең берсенә туры килергә тиеш:

муниципаль программаның стратегик өстенлекләре;

муниципаль программа паспорты;

муниципаль программаның структур элементларының паспорты;

бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләре;

обюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру кагыйдәләре;

юридик затларга субсидияләр бирү кагыйдәләре;

муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру турында карар;

озак вакытлы муниципаль контрактлар төзү турында карар;

б) документ төре (мәсәлән, Башкарма комитет карары, боерыгы, протоколы, боерыгы һ.б.);

в) расланган (кабул ителгән) документның исеме һәм реквизитлары (датасы һәм номеры);

г) Башкарма комитетның (башка муниципаль орган, оешма) документны эшләү өчен җаваплы структур бүлекчәсенң исеме;

д) Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында документ текстына гиперссылка (документлар урнаштырылган очракта).

Элек расланган (кабул ителгән) документка үзгәрешләр кертүне күздә тоткан документлар расланган (кабул ителгән) очракта, мондый документлар тиешле муниципаль программа буенча документлар реестрына кертелергә тиеш.

Реестрның тәкъдим ителгән формасы Дәүләт программалары порталында урнаштырыла.

Муниципаль программа структурасында проект һәм процесс өлешләре аерыла.

3. проект өлешенә Башкарма комитетның структур бүлекчәләре эшчәнлегә юнәлешләрне кертү, алар кысаларында:

а) муниципаль милек объектларына капитал инвестицияләр рәвешендә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

б) муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү;

- в) Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетка субсидияләр (башка бюджетара трансфертлар) бирү;
- г) юридик затларга бюджет инвестицияләре һәм субсидияләр бирү;
- д) муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә муниципаль сәясәт һәм норматив жайга салуны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү;
- е) стимуллаштыручы салым чыгымнарын гамәлгә ашыру;
- ж) муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-конструкторлык эшләрен оештыру һәм алып бару;
- з) мәгълүмат системаларын булдыру һәм үстерү;
- и) капитал салуларны, күчемсез милек белән операцияләргә, финанс булмаган активлар сатып алуны, шулай ук проект эшчәнлегә критерийларына җавап бирүче башка чараларны гамәлгә ашыру максатларында муниципаль учреждениеләргә максатчан субсидияләр бирү;
- к) проект эшчәнлегә критерийларына җавап бирүче эшчәнлекнең башка юнәлешләре.

4. Процессуаль өлешкә Башкарма комитетның структур бүлекчәләре эшчәнлегә юнәлешләрән кертү, алар кысаларында:

- а) муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль йөкләмәне үтәү;
- б) Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетка субвенцияләр бирү;
- в) бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр бирү;
- г) казна учреждениеләренә агымдагы эшчәнлеген гамәлгә ашыру;
- д) муниципаль учреждениеләргә максатчан субсидияләр бирү (проект эшчәнлегә кысаларында бирелә торган субсидияләрдән кала);
- е) халыкның аерым категорияләренә социаль ярдәм күрсәтү (норматив хокукый актлар белән тиешле чараларның чикләнгән эш чоры билгеләнгән очраклардан кала), шул исәптән социаль салым чыгымнарын гамәлгә ашыру;
- ж) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;
- з) халыкара йөкләмәләргә үтәү (халыкара килешүләрдә тиешле йөкләмәләргә гамәлдә булу чикләнгән чоры билгеләнгән очраклардан кала);
- и) социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказ үтәлешен финанс тәэмин итү максатларында субсидияләр бирү;
- к) эшчәнлекнең башка юнәлешләре.

Муниципаль программаның проект өлешен формалаштырганда, аның составына кертелә торган чаралар (нәтиҗәләр) аларны гамәлгә ашыруның сан ягыннан үлчәнә торган нәтиҗәләренә ия булырга тиеш. Муниципаль программаның процесс өлешен формалаштырганда аларны гамәлгә ашыруның сан ягыннан үлчәнә торган нәтиҗәләре булмаган чараларны (нәтиҗәләргә) кертәргә рөхсәт ителә.

5. Муниципаль программаның проект һәм процесс өлешендә муниципаль проектларны һәм процесс чаралары комплексын формалаштыру.

Муниципаль программа кысаларында агымдагы финанс елында афәтләр һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләрен бетерү белән бәйле аварияле-торгызу эшләре һәм башка чаралар үткәргә юнәлтелгән аерым чаралар (алга таба - аерым чаралар) гамәлгә ашырылырга тиеш.

6. Аерым чаралар исемлегә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә.

III. бүлек Муниципаль программа эчтәлегенә тәкъдимнәр

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының муниципаль программаны раслау турындагы норматив хокукий акты белән:

- а) муниципаль программаның стратегик өстенлекләре;
- б) муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетка субсидияләр бирү һәм бүлү кагыйдәләре (әгәр муниципаль программада мондый субсидияләр бирү каралган булса);
- в) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты карары буенча муниципаль программаны гамәлгә ашыруны тәмин итү өчен кирәкле башка документлар.

Муниципаль программаның стратегик өстенлекләренә:

- а) Аксубай муниципаль районының социаль-иқтисади үсешенә тиешле өлкәсенә агымдагы торышын бәяләү;
- б) муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә муниципаль сәясәтнең өстенлекләрен һәм максатларын тасвирлау;
- в) дәүләт программаларының стратегик өстенлекләре, максатлары һәм күрсәткечләре белән үзара бәйләнеше турында мәғлүмат (муниципаль программалар өчен);
- г) муниципаль идарә бурычлары, аларны иқтисадның тиешле тармагында һәм муниципаль идарә өлкәсендә нәтижәле хәл итү ысуллары.

2. Муниципаль программа паспорты Аксубай муниципаль районында кабул ителгән муниципаль программалар белән идарә итү системасына туры китереп яки Башкарма комитет тарафыннан расланган тәртиптә вәкаләтле идарә органы карары белән раслана.

Муниципаль программа паспортында түбәндәге мәғлүматны күрсәтергә кирәк:

- а) муниципаль программа исеме;
- б) аларны характерлаучы максатлар һәм күрсәткечләр;
- в) гамәлгә ашыру вакыты (этаплар бүлеп бирү мөмкинлегенә белән);
- г) структур элементлар исемлегенә;
- д) финанслауның барлык чыганаclarы хисабына финанс тәмин итү параметрлары, гомумән алганда, муниципаль программа буенча һәм аның структур элементлары буенча жентекләп, шулай ук мондый программа кысаларында каралган салым чыгымнарының гомуми күләмен күрсәтеп;
- е) куратор (булган очракта), җаваплы башкаручы турында мәғлүмат;
- ж) милли максатлар, дәүләт программалары белән элемтә (муниципаль программалар өчен) (булган очракта).

Кирәк булганда, муниципаль программа паспортына башка мәғлүматлар кертелә.

3. Муниципаль программаның структур элементы паспортында түбәндәге мәғлүматны күрсәтү:

- а) структур элемент исеме;
- б) иқтимагый әһәмиятле нәтижәләр (милли проектларга ирешүгә юнәлтелгән региональ проектлар өчен генә) яки бурычлар;

- в) күрсәткечләр;
- г) гамәлгә ашыру вакыты;
- д) чаралар (нәтижәләр) исемлеге;
- е) муниципаль программаның структур элементы буенча тулаем гамәлгә ашыру еллары буенча барлык чыганаclar хисабына финанс тәмин итү параметрлары, шулай ук аның чаралары (нәтижәләре) буенча детальләр белән;
- ж) контроль нокталар, шулай ук чаралар (нәтижәләр) объектлары турында мәгълүматны үз эченә алган гамәлгә ашыру планы (чаралар (нәтижәләр) объектлары турында мәгълүмат региональ проектның эш планында чагылырга тиешле милли проектларга ирешүгә юнәлтелгән региональ проектлардан кала);
- з) куратор (булган очракта), муниципаль программаны бергә башкаручы, администратор (кирәк булган очракта) турында мәгълүмат.

Кирәк булганда, муниципаль программаның структур элементы паспортына башка мәгълүматлар кертелә.

Милли проектларга ирешүгә юнәлтелгән төбәк проектларының паспортлары милли проект составына керүче федераль проект паспортының охшаш формасы буенча, ә башка төбәк проектлары һәм ведомство проектлары - ведомство проекты паспортының охшаш формасы буенча эшләнәргә тиеш.

Төбәк проекты паспортының, ведомство проекты паспортының тәкъдим ителгән формасы Дәүләт программалары порталында урнаштырыла.

4. Һәр муниципаль программа өчен бер яки берничә максат билгеләнә, алар Аксубай муниципаль районының тиешле өлкәдә социаль-иқтисади үсеш өстенлекләренә һәм максатларына туры килергә тиеш.

5. Муниципаль программаның максатларын түбәндәге критерийларга нигезләнеп формалаштырырга кирәк:

- а) үзенчәлек (максат муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә туры килергә тиеш);
- б) төгәллек (аңлаешсыз (аңлаешсыз) формулировкалар кулланырга ярамый);
- в) үлчәү (максатка ирешүдә алгарышны үлчәү (исәпләү) мөмкинлеге, шул исәптән бәйле күрсәткечләр кыйммәтләренә ирешү аша);
- г) ирешү (максатларга муниципаль программаны гамәлгә ашыру чорында ирешеп була);
- д) актуальлек (максат Аксубай муниципаль районының социаль-иқтисади үсешенә тиешле өлкәсен үстерү дәрәжәсенә һәм агымдагы вазгыятенә туры килергә тиеш);
- е) релевантлык (максат формулировкасының муниципаль программаны гамәлгә ашыруның соңгы социаль-иқтисади эффектларына туры килүе);
- ж) вакыт чикләнүе (максатка билгеле бер вакытта ирешелергә тиеш).

Муниципаль программаның максатын әлеге муниципаль программаны гамәлгә ашыруны тәмамлау мизгеленә муниципаль программаны гамәлгә ашыруның соңгы социаль-иқтисади эффектын чагылдыручы күрсәткечнә максатчан мәгънәсен күрсәтеп формалаштыру.

Дәүләт программалары белән бәйле муниципаль программаларның максатларын дәүләт программалары максатларына туры китереп формалаштырырга кирәк.

Муниципаль программа максатларының формулировкалары аның бурычларының, шулай ук чараларының (нәтижеләренә), мондый программаның структур элементларының контроль нокталарының исемнәрен кабатларга тиеш түгел.

Муниципаль программаның формалашкан максатлары тулаем алганда Аксубай муниципаль районының социаль-иқтисади үсешенә тиешле өлкәсендә муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыруның төп юнәлешләрен яктыртырга тиеш.

6. Муниципаль программа максатларын куйганда, аларга ирешүне тикшерү һәм раслау мөмкинлеген тәмин итү. Моның өчен муниципаль программаның һәр максаты, шулай ук аның структур элементларының бурычлары өчен күрсәткечләр формалаша.

Муниципаль программага процессуаль чаралар комплексын кертәргә рөхсәт ителә, алар өчен күрсәткечләр билгеләнми.

Муниципаль программаларда муниципаль сәясәтнең барлык коралларының күрсәткечләренә йогынтысын, шул исәптән салым ташламаларын, тарифларны жайга салу чараларын, норматив жайга салу чараларын, оешмалар белән идарә итүдә катнашуны һ.б.

7. Муниципаль программалар күрсәткечләре, аның структур элементлары күрсәткечләре исемлегә:

а) милли үсеш максатларына ирешүне характерлаучы күрсәткечләр;

б) Россия Федерациясә дәүләт программалары күрсәткечләренә туры килгән, шул исәптән Татарстан Республикасы территориясендә Россия Федерациясә дәүләт программалары максатларына һәм күрсәткечләренә ирешүгә юнәлтелгән Татарстан Республикасы дәүләт программаларын гамәлгә ашыру турында төзелгән килешүдә каралган күрсәткечләр (алга таба - финанс булмаган килешү);

в) стратегик планлаштыру документларында билгеләнгән Аксубай муниципаль районының социаль-иқтисади үсеш өстенлекләре күрсәткечләре;

г) социаль-иқтисади үсешнең тиешле өлкәсендә күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр сыйфаты белән гражданның канәгатьләнү дәрәжәсә күрсәткечләре (кирәк булганда);

д) жирле үзидарә органны эшчәнлегенә нәтижеләлеген бәяләү өчен күрсәткечләр.

8. Муниципаль программа, аның структур элементлары составына кертелә торган күрсәткечләр үлчәүчәнлек (исәпләү) һәм бер тапкыр исәпкә алу критерийларына туры китереп формалаштырыла.

Тәкъдим ителгән үлчәү (исәпләү) критерийлары: үлчәү берәмлекләре булу, ай саен (кирәк булса - квартал саен) исәпләү мөмкинлегә, автоматлаштыру мөмкинлегә, мәгълүмат чыганаclarын билгеләү, мәгълүматларның дөреслеген верификацияләү, мәгълүматларны тиешле яктырту.

Муниципаль программа, аның структур элементлары күрсәткечләре түбәндәге шартларның берсен канәгатьләндерергә тиеш:

а) күрсәткечләрнең кыйммәтләре халыкара оешмалар кабул иткән методикалар буенча исәпләнә;

б) күрсәткечләрнең кыйммәтләре рәсми статистик күзәтү мәгълүматлары нигезендә билгеләнә;

в) күрсәткечләрнең кыйммәтләре җаваплы башкаручылар, бергә башкаручылар, муниципаль программаларда катнашучылар тарафыннан расланган методикалар буенча исәпләнә.

Муниципаль программа күрсәткечләрен гамәлгә ашыру еллары буенча (агымдагы финанс елы өчен ай саен яки квартал саен яки рәсми статистик исәпләү периодлыгына туры китереп), аның максатлары буенча төркемләнгән, дәүләт программалары күрсәткечләре белән бәйләнешне күрсәтеп (муниципаль программалар өчен) китерергә кирәк.

Агымдагы елга муниципаль программалар һәм региональ проектлар (идарәче совет яки куратор карары буенча) һәм ведомство проектлары (ведомство проектының формалаштыру өчен җаваплы кеше карары буенча) күрсәткечләренә айлык кыйммәтләрен планлаштыру:

а) Россия Федерациясе законнары нигезендә күрсәткечләр буенча мәгълүмат бирүнең башка периодлылыгы булу;

б) фактик кыйммәтләре квартал саен яки ел саен бастырылган халыкара оешмалар мәгълүматлары нигезендә күрсәткечләр кыйммәтләрен билгеләү;

в) коммерция оешмалары тәкъдим иткән мәгълүматлар нигезендә күрсәткечләр кыйммәтләрен билгеләү;

г) сезонлы фактор һәм (яки) объектлар булдыруның яки хезмәтләр күрсәтүнең тормыш циклы белән бәйләү күрсәткечләр кыйммәтләрен исәпләү (күрсәткечләрнең айлык кыйммәтләренә дискрет (өзек) характерлы булу).

Муниципаль программа күрсәткечләренә, аның структур элементлары күрсәткечләренә кыйммәтләрен исәпләү мөмкин булмаган очракта, еллык хисапны тәкъдим итүнең билгеләнгән срокларын исәпкә алып, "прокси-күрсәткечләр" билгеләргә тәкъдим ителә.

9. Муниципаль программа күрсәткечләрен һәм аның структур элементлары күрсәткечләрен характерлаучы мәҗбүри атрибутив билгеләр:

а) күрсәткечнең исеме;

б) күрсәткечнең үлчәү берәмлеге (ОКЕИ буенча);

в) күрсәткечнең төп мәгънәсе (елны күрсәтеп);

г) күрсәткечнең әһәмияте (гамәлгә ашыру еллары буенча);

д) күрсәткечнең планлаштырылган динамикасы характеристикасы (арту яки кимү);

е) исәпләү ысулы (тупланма нәтижә яки дискрет күрсәткеч);

ж) муниципаль программа максаты белән, мондый программаның структур элементы бурычы белән элемент, аңа ирешү (чишү) муниципаль программа күрсәткече, структур элемент күрсәткече белән характерлана;

з) дәүләт программасы һәм (яки) аның структур элементы күрсәткече белән бәйләнеш (муниципаль программалар өчен).

Муниципаль программа күрсәткечләрен һәм аның структур элементлары күрсәткечләрен характерлаучы өстәмә атрибутив билгеләр буларак түбәндәгеләрне кулланырга:

а) күрсәткеч дәрәжәсе (муниципаль программа күрсәткече яки мондый программаның структур элементы күрсәткече);

б) күрсәткечкә ирешү өчен җаваплы вазыйфаи зат;

в) стратегик планлаштыру документы, күрсәтмә, күрсәткеч муниципаль программага кертелгән башка документ белән бәйләнеш, аның структур элементы;

г) күрсәткечләр һәм аларның кыйммәтләре турында мәгълүматны үз эченә алган мәгълүмат системасы (мәгълүмат чыганагы) (булган очракта);

д) берничә муниципаль программа кысаларында структур элемент гамәлгә ашырылган очракта муниципаль программа белән элемтә (структур элемент дәрәжәсе күрсәткечләре өчен).

10. Максатларга һәм күрсәткечләргә ирешү, муниципаль программа бурычларын һәм аның структур элементларын хәл итү мондый программаның структур элементлары чараларын (нәтижеләрен) гамәлгә ашыру хисабына тәмин ителә.

Чаралар (нәтижеләр) муниципаль программаларның структур элементлары бурычлары буенча төркемләнә.

Муниципаль программаның структур элементларының чараларын (нәтижеләрен) характерлаучы мәжбүри атрибутив билгеләр:

а) чара (нәтижә) исеме;

б) чараның (нәтиженең) үлчәү берәмлеге (ОКЕЙ буенча);

в) чараның (нәтиженең) төп мәгънәсе (елны күрсәтеп);

г) чараның (нәтиженең) әһәмияте (гамәлгә ашыру еллары буенча) (хисап чорында тупланма нәтижә/дискрет);

д) чараны (нәтижене) гамәлгә ашыру вакыты;

е) чара (нәтижә) төре;

ж) чараны (нәтижене) җаваплы башкаручы (Ф.И.О., оештыру һәм вазыйфаны күрсәтеп);

з) чараның (нәтиженең) үтәлүен (ирешелүен) раслаучы документ төре;

и) муниципаль программа күрсәткече/күрсәткеч, мондый программаның структур элементы бурычы белән бәйләнеш.

Муниципаль программаның структур элементы чараларын (нәтижеләрен) характерлаучы өстәмә атрибутив билгеләр буларак түбәндәгеләрне кулланырга:

а) чараның (нәтиженең) характеристикасы - аның исемен кабатламый торган чараның (нәтиженең) өстәмә сыйфат яки сан параметрларын күрсәтеп башкарылган эшчәнлекнең кыскача тасвирламасы;

б) башка чаралар (нәтижеләр) белән үзара бәйләнеш;

в) чаралар (нәтижеләр) һәм аларның мәгънәләре (булган очракта) турында мәгълүмат булган мәгълүмат системасы (мәгълүмат чыганагы);

г) Аксубай муниципаль районында гамәлгә ашыру билгесе.

Муниципаль программаның процессив өлеше чаралары (нәтижеләре), шулай ук аерым чаралар өчен аларның мәгънәсен, шулай ук гамәлгә ашыруны тәмамлау вакытын билгеләмәскә рөхсәт ителә.

11. Муниципаль программаның структур элементларының чарасы (нәтижәсе) төгәллек, төгәллек, төгәллек, үлчәү (исәпләү) принципларына туры килергә тиеш.

Муниципаль программаның структур элементларының чарасы (нәтижәсе) исеме төзелүче (сатып алынучы) матди һәм матди булмаган объектлар санын,

күрсәтелә торган хезмәтләр яки башкарылган эшләр күләмен характерлаучы тәмамланган эш рәвешендә формалаштырылырга тиеш.

Муниципаль программаның структур элементының чарасы (нәтижәсе) йсеме:

а) максатның, күрсәткечнең, бурычның, башка чараның (нәтижәнең), контроль ноктаның, чара объектының (нәтижәсенен) исемен кабатларга;

б) мәгънәне һәм ирешү чорын үз эченә ала;

в) ике һәм аннан да күбрәк чарага (нәтижәгә) күрсәтмә булырга;

г) норматив хокукий актларның, башка йөкләмәләрнең исемнәрен үз эченә алырга;

д) дәүләт ярдәме төрләрәнә һәм формаларына күрсәтмәләр (субсидияләр, дотацияләр һ.б.).

Муниципаль программаның структур элементының чаралары (нәтижәләре) бер чараны (нәтижәне) чыгымнарның бер юнәлеше белән бәйләү - чараны (нәтижәне) финанслауның күзәтелүчәнлек принцибы үтәлешен исәпкә алып формалаштырыла, аларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү чыганагы консолидацияләнган субсидия булган чаралардан (нәтижәләрдән) кала. Муниципаль программаның процесс өлеше чараларын (нәтижәләрен), шулай ук ел дәвамында гамәлгә ашырылучы чараларны (нәтижәләрен) формалаштыру күрсәтелгән принципны үтәмичә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Чараларны (нәтижәләрен) үтәү (ирешү) срокларын планлаштыру:

а) календарь ел дәвамында аларның тигез бүленеше;

б) муниципаль программа күрсәткечләренә һәм аның структур элементлары күрсәткечләренә ирешү сроклары белән чагыштыру;

в) аларны башкаруның (ирешүнең) планлаштырылган даталарын Россия Федерациясе дәүләт программаларының структур элементларында билгеләнган тиешле чаралар (нәтижәләр) даталарынан да соңга калмыйча билгеләү.

12. Муниципаль программаларның структур элементларын үтәү (нәтижәләргә ирешү) барышын мониторинглау процессын унификацияләү максатыннан, һәр чарага (нәтижәгә) төрә һәм аңа туры килгән контроль нокталар жыелмасы бирелергә тиеш, аларның исемлегә бердәм методик тәкъдимнәрдә (муниципаль программаның проект өлеше өчен), шулай ук Методик тәкъдимнәрдә (муниципаль программаның процесс өлеше өчен) билгеләнган.

Россия Федерациясе дәүләт программаларының структур элементлары паспортларында Аксубай муниципаль районы буенча декомпозицияләнган муниципаль программаларның структур элементлары чаралары (нәтижәләре) өчен бердәм методик тәкъдимнәр нигезендә ел дәвамында тигез бүленгән кимендә 6 контроль ноктаны формалаштырырга кирәк.

Муниципаль программаларның башка чаралары (нәтижәләре) өчен тәкъдим ителгән сан - Башкарма комитет карары буенча билгеләнган 4-6 контроль ноктасы.

Кирәк булганда, бу пунктның беренче абзацында күрсәтелгән исемлектә каралмаган чараларның (нәтижәләренә) башка төрләрән һәм өстәмә контроль нокталарын формалаштырырга рөхсәт ителә, финанс тәмин итү чыганагы федераль бюджеттан бирелә торган бюджетара трансфертлар булган чаралардан (нәтижәләрдән) кала.

Муниципаль программаның процесс өлешендәге аерым чаралар (нәтижәләр), шулай ук аерым чаралар өчен контроль нокталар куймаска рәхсәт ителә.

13. Муниципаль программаның структур элементларының чараларының (нәтижәләренә) контроль нокталарын характерлаучы мәжбүри атрибутив билгеләр булып:

- а) контроль ноктаның исеме;
- б) башкару вакыты (ДД.ММ.ГГГГ форматында);
- в) җаваплы башкаручы (Ф.И.О., оештыру һәм вазыйфасын күрсәтеп);
- г) контроль ноктаның үтәлешен раслаучы документ төре.

Чараларның (нәтижәләренә) контроль нокталары турында мәгълүматны үз эченә алган мәгълүмат системасы (мәгълүмат чыганагы) турында мәгълүматны өстәмә атрибутив билгә буларак кулланырга (кирәк булганда).

14. Контроль нокталарның формулировкалары чараларны үтәү (нәтижәләргә ирешү) буенча арадаш нәтижәне яки башка мөһим гамәлне тәмамлау фактын чагылдырырга тиеш.

Контроль нокталарга ирешү вакытын планлаштыру:

- а) календарь ел дәвамында аларның тигез бүленеше;
- б) аларның муниципаль программаның структур элементлары чараларын (нәтижәләрен) үтәү (ирешү) сроклары белән чагыштырылуы;
- в) аларны үтәүнең планлаштырылган даталарын Россия Федерациясә дәүләт программаларының структур элементларында билгеләнгән тиешле контроль нокталары даталарынан да соңга калмыйча билгеләү (федераль бюджет акчалары хисабына бергә финанслауны күздә тоткан муниципаль программа чаралары (нәтижәләре) өчен).

Муниципаль программаның структур элементында 31 декабрь башлану вакыты белән бер генә контроль нокта булырга, шулай ук елның дүртенче кварталында иң күп контроль нокталар өстенлек итәргә рәхсәт ителми.

15. Федераль бюджеттан бирелә торган бюджетара трансфертлар финанс тәэмин итү чыганагы булган муниципаль программаның структур элементлары чаралары (нәтижәләре) конкрет объектларга һәм аларның контроль нокталарына кадәр декомпозицияләнергә тиеш.

16. контроль нокталарга кадәр детальләштерелгән муниципаль программаның структур элементының чаралары (нәтижәләре) турында мәгълүматны муниципаль программаның мондый структур элементын гамәлгә ашыру планында чагылдырырга кирәк.

Муниципаль программаның структур элементын гамәлгә ашыру планы муниципаль программаның структур элементын гамәлгә ашыруның бөтен вакытына (актуальләштерү һәм өстәмә планлаштыру мөмкинлегә белән) эшләнә һәм мондый структур элемент паспортына кертелергә тиеш.

IV бүлек. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс яктан тәэмин итү

1. Муниципаль программаларны финанс белән тәэмин итү параметрлары Аксубай муниципаль районының социаль-иқтисади үсеш максатларына һәм өстенлекләренә ирешү ихтыяжынан чыгып планлаштырыла.

2. Муниципаль программаны финанс тээмин итү чыганакалары:

- а) жирле бюджеттан бюджет ассигнованиеләре, шул исәптән федераль бюджеттан (Татарстан Республикасы бюджетыннан), дәүләт бюджеттан тыш фондлары бюджетларыннан, Россия Федерациясенең башка субъектлары бюджетларыннан, жирле бюджетлардан Аксубай муниципаль районы бюджетына бирелә торган бюджетара трансфертларны кертәп;
- б) бюджеттан тыш чыганакалар.

3. Аксубай муниципаль районының чыгымнар бурычлары өлешендә муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс тээмин итү жирле бюджеттан бюджет ассигнованиеләре хисабына гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль программа паспортында финанс тээмин итү параметрлары, тулаем алганда, мондый программа буенча гамәлгә ашыру еллары буенча финанслау чыганакалары буенча, шулай ук аның структур элементлары буенча жентекләп китерелә.

Муниципаль программаның структур элементы паспортында финанс тээмин итү параметрлары, тулаем алганда, мондый структур элемент буенча гамәлгә ашыру еллары буенча финанслау чыганакалары буенча, шулай ук аның чаралары (нәтижеләре) буенча детальләр белән китерелә.

Муниципаль программаны һәм аның структур элементларын финанс тээмин итү параметрлары мендәгән сум күләмендә үтәлдән соң ким дигәндә бер билгенең төгәллегә белән китерелә.

Мондый программа паспортында һәм аның структур элементлары паспортларында китерелгән муниципаль программаның структур элементларын финанс белән тээмин итү параметрлары арасында аерма булырга рөхсәт ителми.

Муниципаль программаларны бертөрле гамәлгә ашыруны тээмин итү максатыннан, агымдагы финанс елы дәвамында жирле бюджет акчалары хисабына ай саен финанс тээмин итү параметрларын планлаштыруны гамәлгә ашырырга.

5. Муниципаль программа кысаларында жирле бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре хисабына чаралар (нәтижеләр) гамәлгә ашыру каралган очракта, өстәмә рәвештә муниципаль программаны гамәлгә ашыру еллары буенча жирле бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре күләме турында мәгълүмат формалаштыру.

6. Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиесен планлаштыру чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет проектын төзү тәртибен көйләүче норматив хокукий актларга туры китереп, шулай ук узган елга муниципаль программаларны гамәлгә ашыру нәтижеләрен исәпкә алып башкарыла.

7. План чорыннан тыш тиешле бюджет акчалары исәбенә муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс тээмин итү күрсәткечләре Аксубай муниципаль районының озак вакытка исәпләнгән бюджет фаразына туры китереп, Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан

билгеләнгән муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга чыгымнарның чикле күләмнән чыгып билгеләнә.

8. Муниципаль программаларны финанс белән тәмин итү параметрларын Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясында каралган бюджет турындагы карарга туры китерү кысаларында, кирәк булганда, мондый программаларның башка параметрлары, шул исәптән аларның күрсәткечләренең һәм чараларының (нәтижәләренең) әһәмияте ачыклана.

9. Мондый төзәтүне гамәлгә ашыруга норматив хокукий нигезләр булган очракта, финанс елы дәвамында муниципаль программаны һәм аның структур элементларын финанс белән тәмин итү параметрларын төзәтүне муниципаль программа паспортларына, аның структур элементлары паспортларына үзгәрешләр кертү процедуралары белән бер үк вакытта гамәлгә ашырырга.

Муниципаль программаны һәм (яки) муниципаль программаның структур элементларын раслау турында норматив хокукий актка үзгәрешләр кертү вакыты, кирәклегә һәм тәртибе Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә. Үзгәрешләр кертү өчен нигез барлыкка килгән көннән 30 календарь көннән дә соңга калмыйча кертелә.

V бүлек. Муниципаль программаны эшләү һәм аңа үзгәрешләр кертү

1. Муниципаль программа паспортын, аның структур элементы паспортын формалаштыру һәм күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр кертү тәртибе Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

2. Муниципаль программа паспортын формалаштыру аның җаваплы башкаручы тарафыннан, муниципаль программаның структур элементы паспортын - Башкарма комитетның структур бүлекчәләре (алга таба - кызыксынган органнар) тәкъдимнәрен исәпкә алып, мондый программаны тиешле бергә башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Кызыксынган органнар исемлегенә муниципаль программа паспорты проектын, муниципаль программаның структур элементы паспорты проектын, күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләрне килештерү тәртибен билгеләгәндә:

а) муниципаль программаны җаваплы башкаручы (муниципаль программаны бергә башкаручы һәм катнашучылар формалаштырган документларны караганда);

б) муниципаль программада катнашучы, бергә башкаручы;

в) Аксубай муниципаль районының финанс-бюджет палатасы;

г) Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегә, аңа муниципаль программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләрен методологик тәмин итү һәм (яки) координацияләү буенча вәкаләтләр йөкләнгән;

д) Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлегә.

4. Муниципаль программа паспортына, мондый программаның структур элементына үзгәрешләр кертү муниципаль программаны җаваплы башкаручы (бергә башкаручы, катнашучы), муниципаль программаны идарә итү

системасына туры китереп билгеләнгән идарә органнары инициативасы буенча, шулай ук йөкләмәләрне үтәү һәм муниципаль программаны һәм аның структур элементларын гамәлгә ашыру мониторингы нәтижәләре буенча гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5. Муниципаль программа паспортына, аның структур элементы паспортына үзгәрешләр кертү түбәндәге ысулларның берсе белән гамәлгә ашырылсын:

а) муниципаль программа паспортын, мондый программаның структур элементы паспортын үзгәртүгә аерым үзара бәйләү үтенечләренә формалаштыру һәм раслау юлы белән;

б) Дәүләт программалары порталында урнаштырыла торган тәкъдим ителгән форма буенча муниципаль программа паспортлары параметрлары, аның структур элементлары паспортлары үзгәрешләрен үз эченә алган муниципаль программаны үзгәртүгә бердәм сорау формалаштыру һәм раслау юлы белән.

Кирәк булганда, әлеге пунктта күрсәтелгән үтенечләргә паспортның гамәлдәге редакциясенә карата тәкъдим ителгән үзгәрешләр турында тиешле нигезләмәләр, шулай ук тәкъдим ителгән үзгәрешләренә исәпләү белән мәгълүмат булган аңлатма язмасы формалаштырылырга мөмкин.

6. Муниципаль программаның, аның структур элементларының паспортларына үзгәрешләр кертү мондый программаның, аның структур элементларының үзгәртелә торган параметрларына ирешү (үтәү) вакыты җиткәнчә гамәлгә ашырылырга тиеш.

7. Муниципаль программа паспортын, мондый программаның структур элементлары паспортларын, күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр кертү Аксубай муниципаль районында кабул ителгән муниципаль программалар белән идарә итү системасына туры китереп вәкаләтле идарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Чираттагы финанс елыннан гамәлгә ашыру планлаштырылган муниципаль программа паспортын Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты утырышында чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турында карар проектын карау һәм раслау белән бер үк вакытта карау һәм раслау.

Муниципаль программа паспортына үзгәрешләр кертү Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

а) чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турында карар проектын караганда;

б) аны гамәлгә ашыруның соңгы елына муниципаль программа параметрлары үзгәргәндә;

в) муниципаль программаны җаваплы башкаручы белән килешүдә катнашучылар арасында чишелмәгән каршылыklar булганда.

Әлеге пунктның дүртенче - алтынчы абзацларында каралмаган очракларда муниципаль программа паспортына үзгәрешләр кертү муниципаль программа белән идарә итү органнары тарафыннан гамәлгә ашырылачак.

8. Муниципаль программаны раслау турындагы актка үзгәрешләр кертү Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының муниципаль хокукий актын эшләү өчен каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

9. Муниципаль программаны һәм аның структур элементларын гамәлгә ашыруны планлаштыру аның структур элементларын гамәлгә ашыру планнарын эшләү нигезендә гамәлгә ашырыла.

VI бүлек. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруны идарә итү системасын оештыру буенча тәкъдимнәр

1. Муниципаль программалар белән идарә итү тәртибе Аксубай муниципаль районының Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруга идарәне гамәлгә ашыру максатыннан муниципаль программаның идарәче советы (алга таба - идарәче совет) - Башкарма комитет каршында төзелүче һәм Башкарма комитет җитәкчесе урынбасарлары арасынан муниципаль программа кураторы (алга таба - куратор) җитәкчелегендәге ведомствоара хезмәттәшлекнең коллегиаль органы төзелергә мөмкин.

2. Идарәче совет яки куратор вәкаләтләре:

а) муниципаль программаны эшләүне һәм гамәлгә ашыруны координацияләү;

б) муниципаль программаның стратегик өстенлекләрен, максатларын, күрсәткечләрен һәм структурасын раслау;

в) чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет проектын төзү кысаларында муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү параметрларын раслау;

г) муниципаль программаны гамәлгә ашыруны даими нигездә контрольдә тоту, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлеген мониторинглау һәм бәяләү нәтижәләрен карау;

д) муниципаль программага үзгәрешләр кертү турында карарлар кабул итү;

е) башка вәкаләтләрне үтәү.

3. Идарәче совет муниципаль программаның структур элементлары булган муниципаль проектларга карата проект белән идарә итү органнарының функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыра ала.

4. Башкарма комитет карары буенча муниципаль программалар кураторлары идарәче советлар утырышларын үткәрмичә үк идарәче советлар вәкаләтләрен гамәлгә ашыра. Идарәче совет вәкаләтләре югарыда күрсәтелгән координация органнарын бер куратор житәкләгән очракта проект комитетына йөкләнгән.

VII бүлек. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның мониторингын һәм нәтижәләгән бәяләү тәртибе

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру мониторингы дип муниципаль программаны һәм аның структур элементларын үтәүнең фактик параметрларын үлчәү, аларның план параметрларыннан тайпылышларын билгеләү, муниципаль программаны һәм аның структур элементларын гамәлгә ашырганда барлыкка килгән куркынычларны билгеләү, алдагы чорга планлы кыйммәтләрнең үтәлешен фаразлау буенча чаралар системасын аңлайлар.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру мониторингы проблемаларның килеп чыгуын һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышының планлаштырылган дәрәжәдән тайпылышларын алдан кисәтүгә юнәлтелгән һәм кварталда ким дигәндә бер тапкыр гамәлгә ашырыла.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру мониторингы муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турында хисаплар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турында хисапны эзерләү Дәүләт программалары порталында урнаштырылган тәкъдим ителгән формаларга туры китереп, аның структур элементларын гамәлгә ашыру барышы турында хисаплар нигезендә башкарыла.

3. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру барышы турында хисапларны, муниципаль программаларның структур элементларын гамәлгә ашыру барышы турында хисапларны формалаштыру ешлыгы Башкарма комитет тарафыннан мөстәкыйль, әмма квартал саен ешрак билгеләнми.

Квартал буенча квартал планы эшләнгән күрсәткечләр буенча хисап бирелә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында квартал хисабын формалаштыру хисап чорыннан соңгы айның 13 нче көненнән дә соңга калмыйча гамәлгә ашырылсын. Әгәр срокның соңгы көне эш көне булмаган көнгә туры килсә, срокның соңгы көне булып киләсе эш көне санала. Муниципаль программаның структур элементын гамәлгә ашыру барышы турында хисап хисап чорыннан соңгы айның 3 нче эш көненнән дә соңга калмыйча формалаштырыла.

Муниципаль, ведомство проектында һәм процесс чаралары комплексында катнашучылар (муниципаль программаларның структур элементлары өчен - мәгълүмат системасы булганда) нәтижәләре һәм контроль нокталары буенча (яки) күрсәткечләр буенча айга 2-нче эш көненнән дә соңга калмыйча, хисаптан соң, яки күрсәткечләр кыйммәтләрен исәпләүнең билгеләнгән көненнән дә соңга калмыйча, тиешле мәгълүмат системасына тиешле күрсәткечләргә ирешү турында мәгълүмат, алар җаваплы башкаручы булган нәтижәләр һәм контроль

нокталар, шулай ук айның 2-нче эш көненнән дә соңга калмыйча, киләсе хисап чорларында күрсәткечләргә, нәтижәләргә, контроль нокталарга ирешү турында фаразлау мәгълүматлары һәм тиешле проектларны гамәлгә ашыру куркынычлары турында мәгълүмат.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турында йомгаклау еллык хисабын формалаштыру хисап елыннан соңгы елның 10 февраленнән дә соңга калмыйча гамәлгә ашырылсын (төгәлләштерелгән йомгаклау еллык хисабы - хисап елыннан соңгы елның 8 апреленә кадәр).

Муниципаль программаны һәм аның структур элементларын гамәлгә ашыру мониторингын үткөрү өчен хисап мәгълүматлары мәгълүмат системалары аша, ә алар булмаган очракта - кәгазьдә бирелә, бу пунктта билгеләнгән срокларны 5 эш көненнән артмаска мөмкин.

3.1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турындагы хисапта, мондый программаның структур элементларын гамәлгә ашыру барышы турындагы хисапларда түбәндәге параметрлар турында фактик мәгълүматлар чагылырга тиеш:

- а) күрсәткечләр;
- б) чаралар (нәтижәләр);
- в) финанслауның барлык чыганаclarы хисабына финанс тәмин итү күрсәткечләре;
- г) контроль нокталар.

Кирәк булганда, бу пунктта күрсәтелгән отчетларга башка мәгълүматлар, шул исәптән мөмкин булган куркынычлар турында мәгълүмат кертелә.

Хисапны формалаштыру муниципаль программа паспортында, аның структур элементы паспортында булган мәгълүматлар белән чагыштыруны исәпкә алып башкарыла.

3.2. Муниципаль программаның структур элементын гамәлгә ашыру барышы турында хисапны формалаштырганда, шул исәптән:

- а) күрсәткечләр, чаралар (нәтижәләр) һәм контроль нокталар, аларга ирешү вакыты хисап чорында килеп житте;
- б) ирешелмәгән күрсәткечләр, чаралар (нәтижәләр) һәм контроль нокталар, аларга ирешү вакыты хисап чорына кадәргә чорда килеп житте;
- в) вакытыннан алда ирешелгән чаралар (нәтижәләр) һәм контроль нокталар;
- г) чаралар (нәтижәләр) һәм контроль нокталар, аларга ирешү хисап чорынан соңгы 3 ай эчендә планлаштырылган.

4. Муниципаль программаларны һәм аларның структур элементларын гамәлгә ашыру барышы турында хисаплар формалаштырганда, ирешүне раслаучы күрсәткечләрне, нәтижәләрне, муниципаль программа һәм аның структур элементлары чараларының, объектларының һәм контроль нокталарының үтәлешен тәкъдим итү мәжбүри.

5. Жаваплы башкаручы, бергә башкаручылар һәм муниципаль программаларда катнашучылар муниципаль программаны гамәлгә ашыру мониторингы кысаларында бирелгән мәгълүматларның дөрөсләгән тәмин ителәр.

6. Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегә тарафыннан муниципаль программаларны гамәлгә ашыру барышы турында

еллык хисаплар нигезендә ел саен муниципаль программаларның нәтижәлелеген бәяләү һәм муниципаль программаларның гамәлгә ашырылу барышы һәм нәтижәлелеген бәяләү турында еллык йомгаклау доклады әзерләнә.

7. Муниципаль программаларның нәтижәлелеген бәяләү муниципаль программа максатларына ирешү дәрәжәсен бәяләү нигезендә, муниципаль программа күрсәткечләренен һәм чараларының (нәтижәләренен) фактик ирешелгән кыйммәтләрен һәм аларның хисап чорында муниципаль программада каралган план кыйммәтләрен чагыштыру юлы белән, шулай ук санлы модуль системасы мәгълүматлары нигезендә үткәрелә.

Нәтижәлелекне исәпләү өчен фактик күрсәткечләренен планга карата мөнәсәбәтенен уртача арифметик кыйммәте кулланыла (һәр күрсәткеч һәм чара буенча аларның гомуми санына бүленгән процент күләме).

Әгәр муниципаль программада ирешелгән планлы күрсәткечләренен һәм чараларның (нәтижәләренен) уртача әһәмияте 95 процент һәм аннан да күбрәк булса, муниципаль программа югары дәрәжәдә гамәлгә ашырылган дип санала.

Әгәр муниципаль программада ирешелгән планлы күрсәткечләренен һәм чараларның (нәтижәләренен) уртача бәясе 80 проценттан 95 процентка кадәр булса, муниципаль программа канәгатьләнерлек дәрәжәдә гамәлгә ашырылган дип санала.

Әгәр муниципаль программада ирешелгән планлы күрсәткечләренен һәм чараларның (нәтижәләренен) уртача бәясе 80 проценттан кимрәк булса, муниципаль программа канәгатьләнерлек булмаган дәрәжәдә гамәлгә ашырылган дип санала.